

Egenavgifter

Introduktion till rutinen

Uppdaterad utifrån ny socialtjänstlag 1 juni 2025

Rutin för hantering av egenavgifter

- **Vad?** Det finns en staden-gemensam rutin för hantering av egenavgifter
- **När?** Rutinen gäller from 1 september 2020
- **För vilka?** Samtliga enheter i socialförvaltningarna som handlägger insats i form av boende enligt 11 kap. 1 § socialtjänstlagen (sociala boenden med stöd)
- Rutin för hantering av egenavgifter är en del av handboken för handläggning av insats i form av boende

Syfte med rutinen

- Underlätta handläggning och beräkning av egenavgifter
- Skapa ett enhetligt synsätt vid hantering av egenavgifter
- Öka rättssäkerhet och likabehandling

Göteborg – en stad för alla

Likvärdig service oberoende av var man bor

Genomgång av rutinen

Stödet består av tre delar

Rutin

Lathund Treserva
inkl. mall för
beslutsmeddelande

PPT

Kommunens rätt att ta ut egenavgift

Göteborgs
Stad

- Kommunen får enligt 32 kap. 2 § SoL ta ut ersättning för uppehälle av den som på grund av skadligt bruk eller beroende av alkohol, narkotika eller andra beroendeframkallande medel får vård eller behandling i ett hem för vård eller boende eller i familjehem
- Avgiften får tas ut oavsett lagstöd för vården – det vill säga för placering enligt både SoL och LVM
- För andra stöd- och hjälpinsatser får kommunen ta ut en skälig ersättning – så kallad egenavgift
- För avgiftsnivå – se av KF beslutad taxa (gäller för samtliga placeringar enligt stadsdelarnas hanteringsordning och per biståndsbeslut, inte per person)

Rätten att ta ut
egenavgift
regleras i 32 kap.
2 § SoL

Egenavgift är huvudregel

- I Göteborgs stad ska den enskilde betala egenavgift när hen uppbär insats i form av boende via socialtjänsten och inte betalar en hyra för boendet
- Gäller oavsett orsak till placeringen
- Innan beslut om egenavgift ska den enskildes betalningsförmåga beräknas
- Om den enskilde saknar betalningsförmåga (helt eller delvis) ska ett beslut om att avstå att ta ut avgift, helt eller delvis, fattas med stöd av 33 kap 6 § SoL. Detta för att undvika att enskilda personer hänvisas till ekonomiskt bistånd för att betala egenavgift

Egenavgift är
huvudregel
men
beslut om att
avstå att ta ut
avgift, helt
eller delvis
kan fattas enligt
33 kap 6 § SoL

Beräkning av betalningsförmåga

- Den enskildes betalningsförmåga beräknas genom en omvänd normberäkning
- Den enskilde ska efter betald avgift ha kvar motsvarande riksnormen för försörjningsstöd – **OBS** riksnormens storlek påverkas av huruvida mat ingår i boendet eller inte
- Om hushållet består av flera vuxna tas hushållets samlade inkomster och utgifter med i beräkningen
- Men avgiften gäller per biståndsbeslut, inte per person
- Vid beräkning – använd beräkningsstöd i Treserva
- Om den enskilde genom att betala avgiften skulle behöva ansöka om ekonomiskt bistånd för sin försörjning ska avgiften efterges

Använd
beräkningsstöd
i Treserva*

* Beräkningsstödet beräknar betalningsutrymmet för 30 dagar. Vid kortare beslutsperiod får betalningsutrymmet delas på 30 (betalningsutrymme per dygn) och sedan gångras med antal dygn som beslutet avser

När den enskilde har betalningsförmåga

Informera den enskilde om att hen ska betala avgift – använd gemensamt informationsmaterial och registrera som händelse i Treserva

Gå igenom informationsmaterial och betalningsförbindelse med inkomstuppgifter vid besök eller skicka per post till den enskilde (åter inom 10 dgr)

Om den enskilde inte vill uppge sina inkomster alternativt inte skickar tillbaka betalningsförbindelsen med inkomstuppgifter tas den högsta avgiftsnivån ut

Om den enskilde uppger sina inkomstuppgifter beräknas egenavgiftens storlek – använd beräkningsstöd i Treserva

När den enskilde saknar betalningsförmåga

Göteborgs
Stad

Om den enskilde saknar betalningsförmåga ska beslut om att avstå att ta ut avgift fattas enligt 33 kap 6 § SoL

Beslut

Göteborgs
Stad

- Ett beslut om egenavgift ska fattas i alla ärenden där en boendeinsats alt. HVB/familjehem beviljats
- När den enskilde ska betala **full avgift** fattas beslut om avgift enligt 32 kap. 2 § SoL – Egenavgift 32:2 boende
- När den enskilde ska betala **del av avgift** fattas beslut om avgift enligt 32 kap. 2 § och att delvis avstå från krav enligt 33 kap. 6 § SoL – Egenavgift 32:2, delvis avstå krav 33:6
- Om den enskilde **inte ska betala någon avgift** fattas beslut om att enligt 33 kap 6 § SoL helt avstå från krav på ersättning enligt 32 kap 2 § SoL– Egenavgift 32:2, helt avstå från krav 33:6
- Beslutet om egenavgift fattas i samma utredningsprocess som den utredning som ligger till grund för boendeinsatsen

För hantering i
Treserva – se
lathund

Beslut forts.

Göteborgs
Stad

- Avgiftens storlek och perioden för vilken egenavgift ska betalas dokumenteras i beslutet och i tillhörande beslutsmeddelande – använd mall i Treserva
- Beslutsperioden är den samma som boendeinsatsens beslutsperiod
- Beslutsmeddelande och eventuellt beräkningsunderlag ska kommuniceras till den enskilde
- Beslut enligt 32 kap. 2 § SoL och 33 kap. 6 § SoL är inte överklagbara genom förvaltningsbesvär, utan endast genom laglighetsprövning enligt kommunallagen

Använd mall för
beslutsmeddelande
och
beslutsformulering
i Treserva

Fakturering

Göteborgs
Stad

- I slutet av varje månad ska en faktura som avser avgift för innevarande månad skickas till den enskilde
- Fakturering sker via faktureringsystemet Agresso men med koppling till beslutet om egenavgift i Treserva
- I samband med att fakturan skickas ut ska en kontroll av att föregående månads faktura är betald ske
- Faktureringsprocessen och vem som gör vad kan skilja sig åt mellan stadsdelarna – följ den process/rutin som gäller i din stadsdel. Använd vid behov blankett "Beslutsunderlag till administratör för fakturering"

Alla blanketter
finns även i
Treserva

Vad händer när den enskilde inte betalar sin egenavgift?

- Utebliven betalning av egenavgift är enligt rättspraxis inte i sig skäl för att ändra ett gynnande beslut.
- Insats boende beviljas för att den enskilde har behov som hen inte själv kan tillgodose och inte heller kan få tillgodosedda på annat sätt. Insatsen ska tillförsäkra den enskilde skäliga levnadsförhållanden – det innebär att en ändring av beslutet inte kan göras enbart för att den enskilde inte betalar sin egenavgift
- Att den enskilde inte betalar sin egenavgift ger däremot en indikation på att insatsen inte fungerar och att stöd/motiverande insatser för att få den enskilde att betala sin avgift kan behövas

Om den enskilde inte betalar

- Använd utförarverksamheten för att stödja den enskilde att betala
- Överväg behov av annan boendeinsats
- Överväg möjlighet till förmedling/god man/förvaltare

Utebliven betalning är i sig inte skäl för att avsluta insatsen – överväg behov av stöd/motiverande insatser alt. annan boendeinsats

Väcka talan om krav på ersättning

- Om den enskilde inte betalar sin egenavgift skickas egenavgiften vidare till Intraservice, intern inkasso, för hantering
- Socialnämnden har möjlighet att med stöd av 33 kap. 4 § SoL föra talan hos förvaltningsrätten om ersättning för obetald egenavgift
- Nämnden kan dock inte få tillbaka något belopp om det innebär att den enskilde, genom att återbetala hela eller delar av skulden, inte klarar sin försörjning eller sin dagliga livsföring i övrigt – en beräkning av den enskildes betalningsutrymme bör därför göras innan talan väcks hos förvaltningsrätten
- Nämnden kan besluta om att helt eller delvis avstå från ett krav på ersättning av egenavgiften enligt 33 kap. 6 § SoL om den enskilde saknar betalningsutrymme

Kontakt

Processledare boendesociala frågor

Karin Jämting

031-366 55 25

Karin.jamting@socialhisingen.goteborg.se